

**Лисенко Т.В.**, студентка,  
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна  
Науковий керівник: Семчук Н.О., к.ю.н.

## **УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ АЕРОПОРТОВИХ ЗБОРІВ: ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ**

Наразі чинний Кримінальний кодекс України в ст. 212 передбачає відповідальність за умисне ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів). При цьому законодавець до зборів, за несплату яких передбачено кримінальне покарання, передбачає збори, що входять в систему оподаткування, введених у встановленому законом порядку, вчинене службовою особою підприємства, установи, організації, незалежно від форми власності [1].

Наказ Мінтрансв'язку від 14.04.2008 № 433 [2] регулює порядок справляння аеропортових зборів. Загалом вони поділяються на збори за обслуговування повітряних суден (ПС) і пасажирів. Збори, які справляються з пасажирів, не відносяться до предмета у складі злочину, передбаченого у диспозиції ст. 212 КК України, оскільки їх розмір не може бути достатнім для притягнення до кримінальної відповідальності. Збори, які справляються з авіакомпаній за обслуговування повітряних суден, є граничним (максимальним) розміром плати за аеропортове обслуговування, що стягується з користувачів аеропорту (аеродрому).

З метою стимулювання авіакомпаній як комерційних партнерів аеропортів за рішенням керівника аеропорту до граничних (максимальних) розмірів плати можуть застосовуватися знижувальні коефіцієнти (при виконанні регулярних рейсів - до 0,2, при виконанні чартерних рейсів - до 0,7), зважаючи на економічну ефективність та з дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції, а також з урахуванням ціни квитка.

При цьому, відповідно до ст. 6 Податкового кодексу України (далі – ПК України), збором (платою, внеском) є обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, у тому числі внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій [3].

Відповідно до ст. 8 ПК України, в Україні встановлюються загальнодержавні та місцеві податки та збори. В ст. 9-10 ПК України

передбачено перелік таких податків і зборів, серед яких не вказано аеропортових зборів.

Дудоров О.О. вказує, що відсутність згадування тих чи інших платежів у Податковому кодексі саме по собі не дозволяє вирішити питання про законність (незаконність) їх запровадження і справляння, однак означає, що ухилення від їх сплати не може кваліфікуватися за ст. 212 КК України [4, с. 703].

Враховуючи викладене, на даний час несплата аеропортових зборів не є кримінально караною. Проте, враховуючи високий ступінь суспільної небезпеки таких дій та значний розмір коштів, які надходять за сплату таких зборів, таку ситуацію не можна вважати позитивною.

Тому вважаємо, що наразі актуальною є пропозиція щодо внесення аеропортових зборів до переліку зборів, вказаних у ПК України, що призведе до автоматичного настання кримінальної відповідальності за їхню несплату (в разі, якщо сума несплачених зборів досягатиме рівня кримінальної відповідальності).

#### *Література*

1. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III. Дата оновлення: 25.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 25.09.2020).

2. Наказ Мінтранзв'язку від 14 квіт. 2008 р. № 433. Дата оновлення: 25.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0408-08#Text> (дата звернення: 25.09.2020).

3. Податковий кодекс України: Закон України від 2 груд. 2010 р. № 2755-VI Дата оновлення: 25.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 25.09.2020).

4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу / К.І. Бєліков та ін.; за заг. ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. Київ: Дакор, 2018. 1360 с.